

ΛΑΤΙΝΙΚΑ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΚΕΙΜΕΝΑ (10,11,12)

Aeneas bellum ingens geret in Italia. Populos feroces contundet, mores eis imponet et moenia condet. Tu Aeneam ad caelum feres. Postea Iulus, Aeneae filius, regnum ab Lavinio transferet et Albam Longam muniet. Post trecentos Ilia duos filios, Romulum et Remum, pariet, quos lupa nutriet. Romulus moenia Martia condet Romanosque de suo nomine appellabit. Romanis imperium sine fine erit. Caesar Augustus, ab Iulo ortus, Belli portas claudet et Saturnium regnum restituet. Hunc tu, ut Aeneam, in caelo accipies.

Hannibal, dux Carthaginensis, VI et XX annos natus, omnes gentes Hispaniae bello superāvit et Saguntum vi expugnāvit. Postea Alpes, quae Italiam ab Galliā seiungunt, cum elephantis transiit. Ubi in Italiā fuit, apud Ticīnum, Trebiam, Trasumēnum et Cannas copias Rōmanōrum profligāvit et delēvit. Populus Rōmānus cladem Cannensem pavidus audīvit. In agro Falerno Hannibal ex insidiis Fabii Maximi se expedīvit. Postquam XIV annos in Italiā complēvit, Carthaginenses eum in Africam revocavērunt. Ibi Hannibal bellum cum Rōmānis componere frustra cupīvit. Denique cum P. Scipiōne apud Zamam dimicāvit, sed Rōmāni victoriam reportavērunt.

L. Aemilio Paulo consuli iterum bellum cum Perse rege gerere obtigit. Ut domum ad vesperum rediit, filiola eius Tertia, quae tum erat admodum parvula, ad complexum patris cucurrit. Pater filiae osculum dedit sed animadvertit eam esse tristiculam. "Quid est" inquit "mea Tertia? Cur tristis es? Quid tibi accidit?". "Mi pater" respondit illa "Persa periit". Perierat enim catellus eo nomine, quem puella multum amabat. Tum pater Tertiae dixit "omen accipio". Sic ex fortuito dicto spem praeclari triumphii animo praesumpsit.

Παρατηρήσεις Α΄ Ομάδας

A1. Να μεταφράσετε στη νέα ελληνική το **πρώτο** κείμενο.

Μονάδες 15

A2. Να εντοπίσετε στο **δεύτερο** κείμενο και να γράψετε τις λέξεις, φράσεις ή τα αποσπάσματα που ανταποκρίνονται στη μετάφραση που δίνεται:

Ο Αννίβας νίκησε με πόλεμο όλα τα έθνη της Ισπανίας.
.....

Οι Άλπεις χωρίζουν την Ιταλία από τη Γαλατία.
.....

Ο Ρωμαϊκός λαός πληροφορήθηκε έντρομος την καταστροφή στις Κάννες.
.....

Οι Καρχηδόνιοι τον ανακάλεσαν στην Αφρική.
.....

Τελικά αγωνίστηκε εναντίον του Πόπλιου Σκιπίωνα κοντά στη Ζάμα.
.....

Μονάδες 5

A3. α) Σε ποιο σημαντικό ιστορικό γεγονός αναφέρεται το τρίτο κείμενο και ποια ήταν η έκβασή του;

β) Με ποιο τρόπο η μαντική και η οιωνοσκοπία επηρέαζαν τη ζωή των ανθρώπων τη ρωμαϊκή εποχή; Να αντλήσετε πληροφορίες από το τρίτο κείμενο.

Μονάδες 5

γ) Να σημειώσετε ποιες από τις προτάσεις είναι σωστές και ποιες είναι λανθασμένες:

i. Ο Λεύκιος Αιμίλιος Παύλος ήταν ύπατος για τρίτη φορά.

ii. Η Τέρτια ήταν κόρη του βασιλιά Περσέα.

iii. Η Τέρτια ήταν πολύ μικρούλα.

iv. Η Τέρτια ήταν πολύ θλιμμένη γιατί πέθανε ο σκύλος της.

v. Ο Λεύκιος Αιμίλιος Παύλος από έναν τυχαίο λόγο προγεύτηκε τη νίκη του εναντίον του βασιλιά Περσέα.

Μονάδες 5

A4. α) Να γράψετε δίπλα σε κάθε λέξη της στήλης Α τον αριθμό της ετυμολογικά συγγενούς της λέξης της στήλης Β.

A	B
moenia	1. πυγμή
feres	2. αγρότης
agro	3. φορείο
expugnavit	4. δώρο
dedit	5. άμυνα

Μονάδες 5

β) Να συμπληρώσετε τις προτάσεις επιλέγοντας μία από τις λατινικές φράσεις:
lapsus linguae, prima facie, sui generis, status quo, terra incognita

1. Οι χώρες προσπαθούν τώρα να διατηρήσουν ένα σε σχέση με το πυρηνικό τους οπλοστάσιο που θα τους βοηθήσει εάν η κατάσταση χειροτερεύει.
2. τα αποδεικτικά στοιχεία θεωρούνται επαρκή για έναρξη νομικών διαδικασιών.
3. Ο νέος κοροναϊός αν και εξακολουθεί να είναι αόρατος δεν είναι πια άγνωστος, δεν είναι, όπως όταν πρωτοεμφανίστηκε, τονίζει χαρακτηριστικά ο καθηγητής της Ιατρικής Σχολής.
4. Ο κυβερνητικός εκπρόσωπος χαρακτήρισε εκ των υστέρων ως, το ατυχές του σχόλιο.
5. Συχνά οι άνθρωποι που δεν τον γνωρίζουν καλά τον παρεξηγούν, μιας κι είναι άτομο

Μονάδες 5

Παρατηρήσεις Β' Ομάδας

B1.

i. **Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται:**

- Caelum: αιτιατική πληθυντικού
- Filios: κλητική ενικού
- Imperium: γενική ενικού
- Elephantis: ονομαστική πληθυντικού
- Agro: ονομαστική ενικού
- Cladem: την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό
- mea: κλητική ενικού, αρσενικού γένους
- illa: γενική ενικού, θηλυκού γένους
- complexus: δοτική ενικού
- tristis: αφαιρετική ενικού
- patris: γενική πληθυντικού
- dicto: αιτιατική πληθυντικού
- triumphi: δοτική ενικού

Μονάδες 13

ii. **Να σχηματίσετε τα ρήματα στο πρόσωπο και χρόνο, που σας ζητείται:**

- ferēs: γ' ενικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα
- geret: β' ενικό οριστικής παρακειμένου
- seiungunt: α' πληθυντικό οριστικής παρακειμένου
- expēdīvit: γ' πληθυντικό οριστικής μέλλοντα
- cucurrit: γ' ενικό οριστικής μέλλοντα
- perierat: γ' πληθυντικό οριστικής ενεστώτα
- praesumpsit: β' πληθυντικό οριστικής παρατατικού

Μονάδες 7

B2.

- i. **Hannibal, dux Carthaginensis, cum Perse rege:** Να αναλύσετε τις υπογραμμισμένες λέξεις σε αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση.

Μονάδες 6

- ii. *Postquam XIV annos in Italia complevit* : Να αναγνωρίσετε πλήρως τη δευτερεύουσα πρόταση (είδος, εισαγωγή, εκφορά, χρόνος, συντακτική λειτουργία).

Μονάδες 4

- iii. *ab Galliā*: Να γράψετε ποια επιρρηματική σχέση δηλώνει ο εμπρόθετος προσδιορισμός και να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές ώστε να δηλώνεται η **κίνηση και προσέγγιση** σε τόπο.

Μονάδες 2

- iv. *Denique cum P. Scipiōne apud Zamam dimicāvit*: Να αντικαταστήσετε τον υπογραμμισμένο εμπρόθετο με ισοδύναμη έκφραση.

Μονάδες 4

- v. *Se expedit*: Ποιο συντακτικό φαινόμενο εκφράζει η φράση; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

Μονάδες 4

- vi. *Domum*: Να δηλώσετε τη στάση σε τόπο.

Μονάδες 2

- vii. *Pater dixit eam esse tristiculam*: στην πρόταση που σας δίνεται να εντοπίσετε το απαρέμφατο, να γράψετε τη συντακτική του θέση, το είδος του και το υποκείμενό του (**2 μονάδες**). Στη συνέχεια να κάνετε τις απαραίτητες μετατροπές ώστε να δηλώσετε την ταυτοπροσωπία. (**2 μονάδες**)

Μονάδες 4

- viii. *De suo nomine*: Να μετατρέψετε τον εμπρόθετο προσδιορισμό στον πληθυντικό αριθμό και μετά να αντικαταστήσετε την κτητική αντωνυμία με τον κατάλληλο τύπο της δεικτικής- επαναληπτικής (is-ea-id). Ποια διαφορά εντοπίζετε μετά την μετατροπή;

Μονάδες 4

B4. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους παρακάτω τύπους:

- Eis (πρώτο κείμενο)
- Romanis
- Sine fine
- Bello

- Pavidus
- Filiae
- Trisiticulam

Μονάδες 7

B5. Να μεταφράσετε στα λατινικά την ακόλουθη πρόταση: *ο Ρώμος και ο Ρωμύλος αγαπούσαν ο ένας τον άλλον (αλληλοαγαπιόντουσαν) πολύ.*

Μονάδες 3

BONA FORTUNA!!!